

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ

Φορμίωνος 83 161 21 Καισαριανή. Τηλ. 210.72.24.123 FAX 210-72.23.584
(Internet) <http://www.imkby.gr> (e-mail) info@imkby.gr

Άριθμ. Πρωτ. Φ.1/3/945

Έν Καισαριανῇ τῇ 27ῃ Νοεμβρίου 2017

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 180η

Πρός
τοὺς Πανοσι(ολογι)ωτάτους καὶ Αἰδεσιμ(ολογι)ωτάτους Πρεσβυτέρους
τὸν Ἱεροκῆρυκα καὶ τοὺς Ἐφημερίους,
τοὺς Εὐλαβεστάτους Διακόνους
τῆς Μητροπόλεώς μας

Ἀγαπητοὶ Πατέρες καὶ Ἀδελφοὶ
Χαίρετε ἐν Κυρίῳ!

δεύουμε πρὸς τὴν ἐορτὴν τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, πρὸς τὴν γενέθλιον ἡμέρα τοῦ Λυτρωτοῦ καὶ Σωτῆρος μας, καὶ κατευθυνόμεσθε νοερῶς πρὸς τὴν Βηθλεὲμ γιὰ νὰ προσκυνήσουμε τὸ μυστήριον τῆς σαρκώσεως τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἔπραξαν οἱ Ποιμένες μετὰ τὴν προτροπὴ τοῦ Ἀγγέλου (Ματθαίου β'13-20).

Γιὰ τὴν πνευματικὴν προετοιμασίαν τόσο τὴν δική μας ὅσο καὶ τῶν πιστῶν σᾶς ἀπευθύνουμε τὴν παροῦσα ποιμαντορικὴ Ἐγκύκλιό μας ἐπισημαίνοντας στὸ πρῶτον μέρος τῆς τὶς βασικὲς ὁψεις τῆς διδασκαλίας τῆς Ἐκκλησίας μας γιὰ τὸ λεγόμενον Χριστολογικὸ δόγμα καὶ στὸ δεύτερον μέρος (Β' μέρος) δίδοντας ὁδηγίες γιὰ τὴν ἀσκηση τῆς διακονίας μας αὐτὴν τὴν περίοδο.

ΜΕΡΟΣ Α΄

Τὸ μυστήριον τῆς σαρκώσεως

Κατὰ τὶς ἐορτὲς τοῦ Ἁγίου Δωδεκαημέρου καλούμεθα ἀπὸ τὴν Ἁγία Ἐκκλησία μας νὰ ἐμβαθύνουμε στὸ «γεγονός, ὃ ὁ Κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν» (Λουκᾶ β΄, 15), δηλαδὴ τῆς σαρκώσεως τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ ποὺ φανερώνει τὴν σοφία, τὴν ἀγάπη, τὴν δικαιοσύνη καὶ τὴν παντοδυναμία τοῦ ζωντανοῦ, ἀληθινοῦ καὶ προσκυνητοῦ Θεοῦ μας. Μελετώντας τὴν Ἁγία Γραφὴ διδασκόμαστε:

1. Περὶ τῶν χρησιμοποιουμένων ὄρων τοῦ γεγονότος

Ὁ ὅρος σάρκωση προῆλθε ἀπὸ τὴν ἔκφραση τοῦ κατὰ Ἰωάννη Εὐαγγελίου «καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο» (Ἰωάννου α΄ 14). Ἡ λέξη σὰρξ δηλώνει τὴν ἀνθρώπινη ὕπαρξη (Γενέσεως στ΄ 12, Ἡσαΐου μ΄ 5, πρὸς Ρωμαίους γ΄ 20).

Μὲ αὐτὴ τὴν ἔννοια χρησιμοποιοῦν τὸν ὅρο:

Ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος Ἀντιοχείας: «Εἷς γὰρ ὁ ἐνανθρωπήσας, οὔτε ὁ Πατήρ, οὔτε ὁ Παράκλητος, ἀλλὰ μόνος Ὁ Υἱός· οὐ δοκῇσει, οὐ φαντασία, ἀλλ’ ἀληθεία. Ὁ Λόγος γὰρ σὰρξ ἐγένετο. Ἡ γὰρ Σοφία ὠκοδόμησεν ἑαυτῇ οἶκον. Καὶ ἐγεννήθη ὡς ἄνθρωπος, ὁ Θεὸς Λόγος, μετὰ σώματος, ἐκ τῆς Παρθένου, ἄνευ ὁμιλίας ἀνδρός. Ἡ Παρθένος γὰρ ἐν γαστρὶ λήφεται, καὶ τέξεται υἱόν. Ἀληθῶς οὖν ἐγεννήθη, ἀληθῶς ηὔξήθη, ἀληθῶς ἔφαγε καὶ ἔπιεν, ἀληθῶς ἐσταυρώθη καὶ ἀπέθανε καὶ ἀνέστη» (Ἰγνατίου Ἀντιοχείας· Πρὸς Φιλιππησίους P. G. 5, 924).

«Ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ τέλειος ἄνθρωπος, οὐκ ἐν ἀνθρώπῳ κατοικήσας» (Ἰγνατίου Ἀντιοχείας· Πρὸς Φιλαδέλφους P. G. 5, 925).

Ὁ ἅγιος Εἰρηναῖος: «Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν. Κατὰ δὲ τὴν ἐκείνων ὑπόθεσιν, οὐχ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο, ὅς γε οὐδὲ ἦλθέ ποτε ἐκτὸς πληρώματος, ἀλλὰ ὁ τῆς οἰκονομίας, μεταγενέστερος τοῦ Λόγου, Σωτήρ» (Εἰρηναίου Λουγδούνων· κατὰ Αἱρέσεων P. G. 7, 541).

«Σὰρξ δέ ἐστὶν ἡ ἀρχαία ἐκ τοῦ χοῦ κατὰ τὸν Ἀδὰμ ἡ γεγονυπία πλάσις ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἣν ἀληθῶς γεγονέναι τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ ἐμήνυσεν ὁ Ἰωάννης» (Εἰρηναίου Λουγδούνων· κατὰ Αἱρέσεων P. G. 7, 544).

«Καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ Πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας. Ἀκριβῶς οὖν καὶ τὴν πρώτην ἐμήνυσε τετράδα, Πατέρα εἰπών, καὶ Χάριν, καὶ Μονογενῆ, καὶ Ἀλή-

θειαν· οὕτως ὁ Ἰωάννης περὶ τῆς πρώτης καὶ μητρὸς τῶν ὅλων Αἰώνων ὀγδοά-
δος εἶρηκε. Πατέρα γὰρ εἶρηκε, καὶ Χάριν, καὶ Μονογενῆ, καὶ Ἀληθείαν, καὶ
Λόγον, καὶ Ζωήν, καὶ Ἄνθρωπον, καὶ Ἐκκλησίαν» (Εἰρηναίου Λουγδούνων: κατὰ Αἱρέ-
σεων P. G. 7, 537).

Ὁ Ὠριγένης: «Ὅστις ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεὸν ὦν, διὰ τοὺς κολληθέντας
τῇ σαρκὶ καὶ γενομένους ὅπερ σὰρξ, ἐγένετο σὰρξ, ἵνα χωρηθῇ ὑπὸ τῶν μὴ
δυναμένων αὐτὸν βλέπειν καθὼς Λόγος ἦν, καὶ πρὸς Θεὸν ἦν καὶ Θεὸς ἦν»
(Ὠριγένους: Κατὰ Κελσίου P. G. 11, 1401).

«Σὰρξ οὖν ἐγένετο· καὶ γενόμενος σὰρξ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, οὐκ ἔξω
γινόμενος ἡμῶν (Ὠριγένους: Κατὰ Κελσίου P. G. 11, 1401).

«Σὰρξ γίνεται, σωματικῶς λαλούμενος, ἕως ὁ τοιοῦτον αὐτὸν παρα-
δεξάμενος» (Ὠριγένους: Κατὰ Κελσίου P. G. 11, 1448).

Τὸ Σύμβολο Νικαίας - Κωνσταντινουπόλεως, τὸ γνωστό μας «Πιστεύω...»
χρησιμοποιεῖ δύο ὅρους σάρκωση - ἐνανθρώπηση, καθιερώνοντας ἐξ ἴσου τοὺς
δύο ὅρους καὶ τὸ ἐννοιολογικὸ ἰσοδύναμό τους, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ
σαρκωθείς, ὁ ἐνανθρωπήσας Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Ἡ λέξη σάρκωση ἐπικράτησε ἔναντι ἄλλων μὲ τις ὁποῖες ἡ Ἀγία Γραφή
καὶ οἱ Ἅγιοι Πατέρες συνήθιζαν νὰ σημαίνουν τὸ μυστήριον τῆς ἐνώσεως τοῦ
Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ Θεοῦ Λόγου μὲ τὴν ἀνθρώπινη φύσιν, ὅπως «ἐφανερώθη ἐν
σαρκί» (πρὸς Τιμόθεον Α' γ' 16), «ἐκένωσε» (πρὸς Φιλιππησίους β' 7), «ἐπιφάνεια τοῦ
Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ» (πρὸς Τιμόθεον Β' α', 10).

Οἱ Ἅγιοι Πατέρες χρησιμοποιοῦν καὶ τοὺς ὅρους:

«Οἰκονομία»· «Ἀπὸ δὲ τοῦ Δημιουργοῦ ἐνδεδύσθαι τὸν ψυχικὸν Χρι-
στόν, ἀπὸ δὲ τῆς οἰκονομίας περιτεθεῖσθαι σῶμα ψυχικὴν ἔχον οὐσίαν» (Εἰρη-
ναίου Λουγδούνων: Κατ' αἱρέσεων P. G. 7) «Καὶ γὰρ καὶ Λόγος ὦν, σὰρξ ἐγένετο· καὶ
Θεὸς ὦν, ἄνθρωπος ἐγένετο· ... ἀλλὰ δι' ἡμᾶς κατ' οἰκονομίαν γενόμενος»
(Γρηγορίου Νύσσης: Περὶ Πίστεως, P. G. 45, 137). «Ὅπου γε πανταχόθεν ὁ Λόγος τὸ ῥητὸν
διακαθάρας, ἔδειξε μὴ εἶναι ποίημα τὸν Υἱόν, ἀλλὰ τῇ μὲν οὐσίᾳ γέννημα
τοῦ Πατρός (35-36). τῇ δὲ οἰκονομίᾳ κατ' εὐδοκίαν τοῦ Πατρός, ἐποιήθη δι'
ἡμᾶς ἄνθρωπος καὶ συνίσταται;» (Μεγάλου Ἀθανασίου· Λόγος Β', Κατὰ Ἀρειανῶν P. G. 26,
169)

«Ἀνάληψη» ἐννοώντας ὅτι ἡ θεία φύσις ἀνέλαβε τὴν ἀνθρώπινη φύσιν,

«Πρόσληψη»· «Εἰ τοίνυν κατὰ Βύρωνα τῆς αὐτῆς αὐτῷ προσληφθεῖσα
φυσικῆς ἐνεργείας γέγονεν ἡ σὰρξ, δηλονότι καὶ αὐτῆς αὐτῷ γέγρονε φύ-
σεως» (Ἰππολύτου Ἐπισκόπου Πόρτου, ἡγουν τοῦ λιμένος Ρώμης καὶ μάρτυρος τῆς ἀληθείας περὶ
θεολογίας· P. G. 90) «ὥσπερ οὐδὲ τὴν παναγίαν τοῦ Θεοῦ σάρκα, διὰ τὸ προσ-
ληφθῆναι» (Ἰππολύτου Ἐπισκόπου Πόρτου, ἡγουν τοῦ λιμένος Ρώμης καὶ μάρτυρος τῆς ἀληθείας

περι θεολογίας· P. G. 90). «Τὴν μὲν προσληφθεῖσαν τῷ Λόγῳ σάρκα γενέσθαι ταυτουργὸν τῇ θεότητι, διὰ τὴν πρόσληψιν» (Ἰππολύτου Ἐπισκόπου Πόρτου, ἡγουν τοῦ λιμένου Ρώμης καὶ μάρτυρος τῆς ἀληθείας περι θεολογίας· P. G. 90).

«Ἐνσωμάτωση»· «Τῆς γὰρ ἐκείνου ἐνσωματώσεως ἡμεῖς γεγόναμεν ὑπόθεσις, καὶ διὰ τὴν (53) ἡμῶν σωτηρίαν ἐφιλανθρωπεύσατο καὶ ἐν ἀνθρώπινῳ γενέσθαι καὶ φανῆναι σώματι» (Μ. Ἀθανασίου· Λόγος περι ἐνανθρωπήσεως P. G. 25, 104). «Ἀλλὰ τὸ μὲν πάθημα ἐκείνου ὑπὸ τῶν προφητῶν ἤδη προκεκήρυκτο, προκεκήρυκτο δὲ καὶ ἡ σωματικὴ γέννησις αὐτοῦ, προεῖρητο δὲ καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐνσωματώσεως» (Εὐσεβείου Καισαρείας· P. G. 20, 1280).

«Σύνοδος»· «Καὶ οὕτω γέγονεν ἡ ἀρρήτος ἐκείνη μίξις καὶ σύνοδος τῆς ἀνθρωπίνης βραχύτητος πρὸς τὸ θεῖον μέγεθος ἀνακραθείσης» (Γρηγορίου Νύσσης· Κατὰ Εὐνομίου, Λόγος ΣΤ' P. G. 45, 737).

«Καὶ μὴ σκανδαλιζέτω τινὰ τὸ συμβάν· ἡ γὰρ πρὸς σάρκα σύνοδος τοῦ Λόγου, παθοῦσα τὰ ἑαυτῆς, βεβαιώσει καλῶς ἐν ἡμῖν τῆς ἐνανθρωπήσεως τὸ μυστήριον» (Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας· Ὑπόμνημα στὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον P. G. 72, 453).

«Οὐ συνεπάγεται τῇ κατὰ φύσιν τῶν ἐξ ὧν συνέστηκεν ἑτερότητι, καὶ τὴν καθ' ὑπόστασιν διαφορὰν τὸ μυστήριον τῆς θείας σαρκώσεως... Δύο γὰρ φύσεων πρὸς ὑπόστασιν, ἀλλ' οὐ πρὸς φύσιν μίαν γέγονε σύνοδος· ἵνα καὶ τὸ καθ' ὑπόστασιν ἓν ἐκ τῶν ἀλλήλαις συνδραμουσῶν φύσεων δειχθῇ κατὰ τὴν ἔνωσιν ἀποτελούμενον» (Μαξίμου Ὁμολογητοῦ· Κεφάλαια διάφορα θεολογικά καὶ οἰκονομικά. Ἑκατοντὰς τετάρτη P. G. 90 1329)

2. Περι τοῦ νοήματος, τῆς σημασίας τοῦ γεγονότος

Ὁ ὅρος σάρκωση χρησιμοποιεῖται μὲ δύο ἔννοιες, μὲ ἐνεργητικὴ καὶ παθητικὴ. Μὲ ἐνεργητικὴ ἄποψη, σημαίνει τὴν θεία ἐνέργεια ποὺ στὴν μήτρα τῆς Παρθένου Μαρίας σχηματίζει καὶ ἐνώνει στὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ μὲ μία συγκεκριμένη ἀνθρώπινη φύση. Μὲ παθητικὴ ἄποψη, ὁ ὅρος σάρκωση δηλώνει μία θαυμαστὴ καὶ ἰδιαίτερη ἔνωση τῆς θείας φύσεως καὶ τῆς ἀνθρώπινης στὸ μοναδικὸ πρόσωπο τοῦ Λόγου.

Ἡ ἀλήθεια αὐτὴ εἶναι τὸ κεντρικὸ μυστήριον τοῦ Χριστιανισμοῦ στὸ περιεχόμενο τοῦ Εὐαγγελίου ὅτι «ὁ Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί» (πρὸς Τιμόθεον Α' γ' 16). Εἶναι ἡ ὑπόθεση τοῦ κηρύγματος τῆς Ἐκκλησίας. Τὴν διδασκαλία αὐτὴ φρουρεῖ ἡ Ἐκκλησία καὶ ὑποστηρίζει ἀποκρούουσα καὶ τὴν ἐλάχιστη παραφθορὰ καὶ ἀλλοίωσὴ τῆς. Γι' αὐτὴ τὴν ἀλήθεια συγκλήθηκαν Σύνοδοι, ἀγωνίσθηκαν οἱ ἅγιοι Πατέρες μὲ λόγους καὶ ἔργα. Αὐτὴ ἡ ἀλήθεια ἐξαγγέλλεται, ὑμνεῖται, κηρύσσεται, ἐμπνέει, στηρίζει τὴν εὐσέβεια, δοξάζει τὴν Ἐκκλησία.

3. Θεὸς καὶ ἄνθρωπος

α'. Τὸ μυστήριον τῆς θεανθρωπότητος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ στὴν Ἁγία Γραφή

Στὴν ἁγία Γραφή τὸ μυστήριον τῆς σαρκώσεως ἀποκαλύπτεται στὸ προοίμιο τοῦ Δ' Εὐαγγελίου: «*Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος... Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας* (Ἰωάννου α', 1-17).

Ἀλλὰ ἤδη καὶ στὴν Παλαιὰ Διαθήκη γίνεται λόγος περὶ τοῦ μέλλοντος Μεσσίας ὡς προσώπου θείου καὶ ἀνθρώπου. Οὗτος θὰ εἶναι τὸ «σπέρμα γυναικός» (Γενέσεως γ' 15), ἀλλὰ καὶ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ (Ψαλμοῦ β' 7, ρι'). Θὰ εἶναι παιδίον ποῦ θὰ τεχθεῖ ἐκ παρθένου μητρὸς (Ἠσαΐου ζ' 14), ἀλλὰ καὶ ἰσχυρὸς Θεός (Ἠσαΐου θ' 6). Θὰ εἶναι πιστὸς Δοῦλος τοῦ Κυρίου (Γιαχβέ), ποῦ θὰ σώσει τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὰ παθήματά Του καὶ τὴν θυσία Του (Ἠσαΐου νγ'). Θὰ εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ποῦ θὰ βασιλεύει αἰωνίως (Δανιὴλ ζ', 13-14).

Στὴν Καινὴ Διαθήκη ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς παρουσιάζεται πρὸ παντός, ὡς Ἐκεῖνος στὸν ὁποῖο πραγματοποιοῦνται ὅλες οἱ μεσσιανικὲς προφητεῖες. Φωτίζεται ἡ θεανδρικότητά Του. Εἶναι ἀληθινὸς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἀναγνωρισθεὶς ἐπίσης ὡς Υἱὸς ἀγαπητὸς ἐξ οὐρανοῦ κατὰ τὴν Βάπτισιν καὶ τὴν Μεταμόρφωσίν Του (Ματθαίου γ', 17 καὶ ἐξῆς, ιζ', 5· Μάρκου α', 11, θ', 7· Λουκᾶ γ', 22, θ' 35)· ἀπὸ τὸν ἀπόστολο Πέτρο κατὰ θεία ἔμπνευσιν (Ματθαίου ιστ', 16)· ἀκόμη καὶ ἀπὸ τοὺς δαίμονες (Ματθαίου ή', 29· Μάρκου ε', 7). Ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς διακηρύσσει ἑαυτὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ καὶ γι' αὐτὸ καταδικάζεται σὲ θάνατον (Ματθαίου κστ', 63-64). Ἡ θεότητά Του λάμπει στοὺς λόγους καὶ στὰ ἔργα Του. Διακηρύσσεται μείζων τοῦ Ἰωνᾶ, τοῦ Δαβίδ, τοῦ Σολομῶντος (Ματθαίου ιβ', 4 καὶ ἐξῆς· Μάρκου ιβ', 35 καὶ ἐξῆς), τῶν ἀγγέλων (Ματθαίου δ', 11). Ἐξισοῦται μὲ τὸν Θεὸ ἀκεραιῶν τὸν ἀρχαῖον νόμον (Ματθαίου ε', 21 καὶ ἐξῆς), λέγοντας ὅτι μόνος Αὐτὸς γνωρίζει τὸν Πατέρα καὶ μόνος ὁ Πατὴρ γνωρίζει Αὐτόν, Υἱόν Του (Ματθαίου ια', 27).

Στὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον ἡ θεότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι προφανεστάτη. Ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Λόγος, ὅστις εἶναι «*Θεὸς ἐν ἀρχῇ*» (Ἰωάννου α', 1 καὶ ἐξῆς). Εἶναι ὁ Μονογενὴς τοῦ Πατρὸς (Ἰωάννου α', 18), ὑπάρχων πρὸ τοῦ Ἀβραάμ (Ἰωάννου ή', 58). Ὁ Πατὴρ ἀπέστειλε τὸν Υἱὸν γιὰ νὰ σώσει τὸν κόσμον (Ἰωάννου ή', 16· πρὸς Γαλάτας δ', 4).

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐπαναλαμβάνει τὴν πίστιν τῆς πρώτης Ἐκκλησίας, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι αὐτὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ (πρὸς Ρωμαίους ή', 32). Ὁ «Ἰδιος» εἶναι Θεὸς εὐλογητὸς στοὺς αἰῶνες (πρὸς Ρωμαίους θ', 5), εἰκὼν τοῦ ἀορά-

του Θεοῦ, πρωτότοκος πάσης κτίσεως, διότι τὸ πᾶν ἐκτίσθη ὑπ' αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ (Ἰωάννου α' 3, πρὸς Κολασσαεῖς α', 15-16).

Ὁ Ἰδιος αὐτὸς Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Λόγος, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἶναι ὅμως καὶ ἀληθινὸς ἄνθρωπος, ὅπως μαρτυροῦν καὶ φαίνεται στοὺς Συνοπτικοὺς εὐαγγελιστὲς (Ματθαῖον, Μᾶρκον Λουκᾶ). Αὐτοὶ ἀναφέρουν γέννηση, γενεαλογία, πρόοδο στὴν ἡλικία, σοφία καὶ χάρη, πείνα, δίψα, κόπους, δάκρυα καὶ παθητόν. Ἡ ἀνθρωπότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι ὄχι μόνο πραγματική, ἀλλὰ καὶ ἰσχυρή, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὴν σωματικὴ ἀντίστασή Του στὴν ἐργασία, στὶς μικρὲς ὁδοιπορίες, στὰ παθήματα.

Ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, ἂν καὶ τονίζει τὴν θεότητα Του, δὲν παραλείπει νὰ ὑπογραμμίσει τὰ βαθειὰ γνωρίσματα τῆς ἀνθρωπότητός Του στὸν διάλογο μὲ τὴν Σαμαρείτιδα (Ἰωάννου δ'), στὴν ἀνάσταση τοῦ Λαζάρου (Ἰωάννου ια'), στὸν Μυστικὸ Δεῖπνο (Ἰωάννου ιδ').

Ὁμοίως καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὁ ὁποῖος ἐνθυμίζει τὴν δαβιτικὴ κατὰ σάρκα καταγωγὴ τοῦ Ἰησοῦ (πρὸς Ρωμαίους θ', 5) καὶ τὴν «μορφὴν δούλου» (πρὸς Φιλιππησίους β', 5), δηλαδὴ τὴν πρόσληψη τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως γιὰ νὰ εἶναι ὁ Χριστὸς κατὰ πάντα ὅμοιος μὲ τοὺς ἀδελφούς Του καὶ νὰ δυνηθεῖ νὰ πάθει καὶ νὰ θυσιαστεῖ γι' αὐτούς, γενόμενος συγχρόνως ἱερεὺς καὶ θῦμα (πρὸς Ἑβραίους β-ε').

β'. Ἡ ἀδιάσπατη ἐνότητα τῶν συνελθουσῶν στὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστὸ δύο φύσεων (θεότητος καὶ ἀνθρωπότητος)

Ἀλλὰ ἡ Καινὴ Διαθήκη, ἐκτὸς τοῦ ὅτι τονίζει σαφῶς τὴν θεότητα καὶ τὴν ἀνθρωπότητα τοῦ Σωτῆρος, φέρει στὸ φῶς καὶ τὴν φυσικὴ προσωπικὴ ἐνότητά τους. Ἀρκεῖ νὰ θυμηθοῦμε τὸ ἀποφασιστικὸ χωρίο ποὺ ὁ Παῦλος τονίζει στοὺς πιστούς, ὅτι ὁ Χριστὸς (σημαινόμενος μὲ τὴν ἀντωνυμία «ὁς» στὸν στίχο 6) ἤδη ὑπάρχων κατὰ τὴν θεία φύση, ἐκένωσε ἑαυτὸν σὲ σημεῖο ὥστε νὰ λάβει μορφὴ δούλου ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος (πρὸς Φιλιππησίους β'). Ὁ αὐτὸς Ἰησοῦς Χριστός, εἶναι ἀπόγονος τῶν Ἰσραηλιτῶν Πατριαρχῶν τὸ κατὰ σάρκα, «ὁ ὢν ἐπὶ πάντων Θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας» (πρὸς Ρωμαίους θ', 5).

Στὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον θεῖες καὶ ἀνθρώπινες ἐνέργειες ἀποδίδονται στὸν Ἰησοῦ Χριστό, σὲ ἓνα μόνον ἐνεργοῦν ὑποκείμενον.

Ὁ Ἰησοῦς κουρασμένος ἀπὸ τὴν ὁδοιπορίαν καὶ διψῶν κάθεται παρὰ τὸ φρέαρ τοῦ Ἰακώβ καὶ ζητεῖ ἀπὸ τὴν Σαμαρείτιδα γυναῖκα νὰ πιεῖ, ἀλλὰ εὐθὺς ἀποκαλύπτει ἑαυτὸν ὅτι εἶναι ὁ ἀναμενόμενος Μεσσίας (Ἰωάννου δ'). Κλαίει ὡς ἄνθρωπος πρὸ τοῦ τάφου τοῦ Λαζάρου, ἀλλὰ ἐπικαλεῖται τὸν Πατέρα Του καὶ

ἐνεργεῖ τὸ θαῦμα τῆς ἀναστάσεως ἀποδεικνύοντας ὅτι εἶναι Κύριος τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου.

Σὲ ὅλη τὴν γραπτὴ ἀποκάλυψη εἶναι ἀδύνατον νὰ διακριθοῦν στὸν Ἰησοῦ δύο ὑποκείμενα, παρὰ τὸ ὅτι διακρίνονται δύο σειρὲς ἐνεργειῶν, μία θεία καὶ ἡ ἄλλη ἀνθρωπίνη. Ἡ προσωπικὴ ἐνότητα τῶν δύο φύσεων ἐκφράζεται μὲ τὴν ἀντωνυμία «ἐγὼ» ποὺ ἀκούεται συνεχῶς ἀπὸ τὰ χεῖλη Του εἴτε ὁμιλεῖ ὡς ἄνθρωπος εἴτε ὁμιλεῖ ὡς Θεός.

*

γ'. Ὁ σύνδεσμος Χριστολογίας καὶ Σωτηριολογίας

Αὐτὴ ἡ διδασκαλία τῆς Ἀγίας Γραφῆς γιὰ τὴν σάρκωση τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ ἐρμηνεύτηκε καὶ διακηρύχθηκε ἀπὸ τοὺς θεοφόρους Πατέρες ὡς ἀντικείμενο τῆς πίστεως ποὺ κατοχυρώνει τὸ μυστήριον τῆς σωτηρίας τοῦ καθενὸς ἀνθρώπου. Ἔτσι στὴν ἐρμηνεία τοῦ προσώπου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ μυστηρίου τῆς σαρκώσεως στηρίζεται ἡ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴν σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου.

Ἔτσι συνδέονται Χριστολογία καὶ Σωτηριολογία.

ΜΕΡΟΣ Β΄

Στὸ δεύτερο μέρος θὰ ἀναφερθοῦμε στοὺς δύο ἄλλους ἄξονες τῆς προετοιμασίας μας γιὰ τὴν Δεσποτικὴ ἑορτή, ἥτοι τῆς ὀργανώσεως τῆς δημοσίας κοινῆς προσευχῆς στὴν Ἑνορία καὶ τῆς ποιμαντικῆς φροντίδας πρὸς τοὺς πιστοὺς.

1. Ὁργάνωση τῆς δημοσίας κοινῆς προσευχῆς

α΄. Οἱ Ἱερές Ἀκολουθίες

«Πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω»

(Πρὸς Κορινθίους Α΄ ιδ΄ 40).

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι προσευχομένη κοινότητα, Οἱ πιστοὶ συνέρχονται, συγκεντρώνονται στοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς γιὰ νὰ λατρεύσουν τὸν Θεό. Γι' αὐτό καὶ οἱ Ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας θέσπισαν τὶς Ἱερές Ἀκολουθίες καὶ διεμόρφωσαν τὸν τρόπο διεξαγωγῆς τους. Ἦδη ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἔθεσε τὸν βασικότατο κανόνα ἐπιτελέσεως τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ *«Πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω»* (πρὸς Κορινθίους Α΄ ιδ΄ 40). Αὐτὸ σημαίνει ὅτι οἱ Ἱερές Ἀκολουθίες πρέπει νὰ τελοῦνται σύμφωνα μὲ τὸ ἥθος τῆς πνευματικότητος ποὺ διδάσκει τὸ ἱερὸ Εὐαγγέλιο μὲ ταπείνωση, μὲ εὐλάβεια, μὲ σεβασμὸ τηρώντας τὴν τάξιν, ὅπως ἔχει διαμορφωθεῖ καὶ τηρεῖται μέχρι τὶς ἡμέρες μας. Τὸ περιεχόμενο τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν διέπεται ἀπὸ τὸν κανόνα: δοξολογία - εὐχαριστία - δεση. Ὅλες οἱ προσευχές μας περιέχουν αὐτὰ τὰ τρία στοιχεῖα δοξολογία τοῦ Θεοῦ, ποὺ πρέπει νὰ γίνεται *«μετὰ αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας»* (πρὸς Ἑβραίους ιβ΄ 28), εὐχαριστία γιὰ τὶς ἐνέργειές Του *«ὕπὲρ ὧν ἴσμεν καὶ ὧν οὐκ ἴσμεν»*, καὶ ἱκεσία ἢ δέηση γιὰ τὰ αἰτήματά μας, στὰ ὁποῖα πρέπει νὰ προηγοῦνται τὰ πνευματικὰ καὶ νὰ ἀκολουθοῦν τὰ βιοτικά, στὰ ὁποῖα δὲν πρέπει νὰ συμπεριλαμβάνονται χεμερπῆ, ἐφάμαρτα καὶ αὐτονόητα κατὰ τὴ διακήρυξιν τοῦ Κυρίου *«προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττολογήσητε ὥσπερ οἱ ἐθνικοί· δοκοῦσι γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὧν χρεῖαν ἔχετε πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν. ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν»* (Ματθαίου στ΄, 7-8) καὶ τὴν προτροπὴν τοῦ ἀποστόλου Παύλου *«τὰ ἄνω φρονεῖτε, τὰ ἄνω ζητεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς»* (πρὸς Κολασσαεῖς γ΄, 2).

Τὸ «Τυπικόν» τῆς Ἐκκλησίας ἔχει καθορίσει καὶ τὴν «τάξιν» μὲ τὴν ὁποία θὰ τελεσθοῦν οἱ Ἱερές Ἀκολουθίες, ποὺ πρέπει νὰ σέβονται καὶ νὰ τηροῦν οἱ πάντες.

Στήν συνέχεια δίνουμε ιδιαίτερες οδηγίες για τήν τέλεση τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν τῶν ἑορτῶν τοῦ Ἀγίου Δωδεκαημέρου.

*** Χριστούγεννα 25η Δεκεμβρίου 2017**

Ἐπειδὴ ἡ Ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων θὰ τελεσθεῖ φέτος σὲ ἡμέρα Δευτέρα καὶ ἡ παραμονὴ εἶναι Κυριακή, ὀφείλετε νὰ λάβετε ὑπ' ὄψιν σας καὶ νὰ τηρήσετε τὶς ἀλλαγές στὸ *Τυπικὸ* τῆς θείας λατρείας, γιὰ τὶς ὁποῖες ὀφείλετε ἐγκαίρως νὰ ἐνημερώσετε καὶ τοὺς Ἑνορίτες σας.

α'. Οἱ Μεγάλες καὶ Βασιλικές Ὁρεσ θὰ τελεσθοῦν τὴν Παρασκευὴ 22/12/2017 τὸ πρωὶ χωρὶς θεία Λειτουργία.

β'. Τὸ Σάββατο, 23/12/2017 προπαραμονὴ τὸ πρωὶ θὰ τελεσθεῖ ἡ θεία Λειτουργία τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου. Τὸ ἀπόγευμα ὁ Μέγας Ἑσπερινὸς τῆς Κυριακῆς πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως.

γ. Τὴν Κυριακὴν 24/12/2017 τὸ πρωὶ θεία Λειτουργία τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου. Τὸ ἀπόγευμα ὁ Μέγας πανηγυρικὸς Ἑσπερινὸς τῶν Χριστουγέννων.

Στὸν Μητροπολικὸ Ἱερὸ Ναὸ τοῦ Ἀγίου Νικολάου Καισαριανῆς, ὁ πανηγυρικὸς Ἑσπερινός, θὰ τελεσθεῖ, μὲ τὴν συμμετοχὴ ὅλων τῶν Κληρικῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας, Πρεσβυτέρων καὶ Διακόνων. Ὁμιλητὴ ὀρίζουμε τὸν Πανοσιολογιώτατο Ἀρχιμανδρίτη κ. Χριστόδουλο Κοτσίφη, Ἐφημέριο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Δημητρίου Νέας Ἑλβετίας Βύρωνος.

δ'. Ἀνήμερα τὰ Χριστούγεννα 25/12/2017 θὰ τελεσθοῦν δύο θεῖες Λειτουργίες.

Ἰδιαιτέρως ἐπισημαίνουμε ὅτι στὴν Ἱερὰ Μητρόπολή μας τὰ Χριστούγεννα τελοῦμε δύο θεῖες Λειτουργίες λόγῳ τοῦ πολυπληθοῦς τῶν Ἑνοριῶν μας, τοῦ ἀστικοῦ χαρακτήρα τους καὶ τοῦ ρυθμοῦ ἢ τοῦ προγράμματος τῆς ζωῆς τους, χωρὶς νὰ ἐγκαταλείπουμε τὴν παράδοσή μας, δίνουμε τὴν δυνατότητα μὲ αὐτὲς τὶς διευθετήσεις σ' ὅσους δυσκολεύονται, νὰ φιλοτιμηθοῦν νὰ συμμετάσχουν στὴν ἑορταστικὴ εὐχαριστηριακὴ σύναξη τῶν πιστῶν. Σημειώνουμε ἐπεξηγηματικὰ τὸν λόγο γιὰ τὸν ὁποῖο ὀρίσθηκε ἡ Θεία Λειτουργία τῶν Χριστουγέννων νὰ τελεῖται πρὶν τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου. Ἡ θεολογία τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἀποσκοποῦσε στὴν καταπολέμηση τῆς εἰδωλολατρείας καὶ τῆς προσκυνήσεως τοῦ ἡλίου ὡς Θεοῦ, εἰσήγαγε τὴν ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων γιὰ νὰ λατρεύεται καὶ νὰ προσκυνεῖται ὁ νοητὸς Ἥλιος τῆς Δικαιοσύνης (Μαλαχίου δ' 2), δηλαδὴ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Ὅποιος προῦπήρχε τῆς δημιουργίας τοῦ κτιστοῦ ἡλίου. Ὁ κτιστὸς ἡλιος εἶναι δημιούργημα τοῦ Ἀκτίστου Ἡλίου, ὁ Ὅποιος ὑπῆρχε προαιώνια. Γι' αὐτὸ ἡ Θεία Λειτουργία τελεῖται πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ κτιστοῦ ἡλίου.

Ἐνῶ διασώζουμε τὴν βαθύτατη ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας μας γιὰ τὴν προαιώνια ὑπαρξὴ τοῦ Θεοῦ Λόγου, συγκαταβαίνουμε καὶ στὴν ἀδυναμία ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἀδυνατοῦν νὰ προσέλθουν «σκοτίας ἔτι οὔσης» στὴν Θεία Λειτουργία, τελοῦντες τὴν δεύτερη Θεία Λειτουργία.

Ὅπως ὁ Θεὸς μὲ τὸν λόγο Του «γεννηθήτω φῶς» διέταμε τὸ πρωτόγονο χάος καὶ σκότος, ἔτσι μὲ τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ Υἱοῦ Του, ὁ Ὅποιος εἶναι τὸ «φῶς τὸ ἀληθινὸ, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον» (Ἰωάννου α' 9) φώτισε καὶ ἔλαμψε μὲ τὴν θεογνωσία τὶς καρδιὰς καὶ τὸ νοῦ τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὸ ἀποστολικὸ: «Ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκοτῶν φῶς λάμψαι, ὃς ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ» (πρὸς Κορινθίους Β' δ' 6).

* Πρωτοχρονιά 1η Ἰανουαρίου 2018

Τὴν Πρωτοχρονιά, 1/1/2018, ὅπως συνηθίζεται ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως (1974), θὰ κόψουμε στὸν Μητροπολιτικὸ Ἱερὸ Ναὸ στὶς 12 τὸ μεσημέρι τὴν Βασιλόπιτα γιὰ νὰ ἀπευθύνουμε τὶς πατρικὲς εὐχὲς στοὺς Κληρικοὺς καὶ στὶς οἰκογένειάς τους, στοὺς Ἀρχόντες τῶν πόλεων μας, στὰ στελέχη τῶν Ἐνοριῶν, στοὺς διάφορους τομεῖς τῆς διακονίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας καὶ σ' ὅλους τοὺς πιστοὺς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ποὺ θὰ προσέλθουν.

Ὅφείλετε ἐπομένως ὁ καθένας ὑπεύθυνος νὰ ἐνημερώσει τοὺς ἄμεσους συνεργάτες του καὶ νὰ προσέλθουν στὴν ἐορταστικὴ ἐκδήλωση.

* Θεοφάνεια 6η Ἰανουαρίου 2018

Κατὰ τὴν παραμονὴ 5/1/2018 τῆς ἐορτῆς τῶν Θεοφανείων, ὅπως συνηθίζεται, θὰ ἐξέλθετε νὰ ἐπισκεφθεῖτε τὶς οἰκίες γιὰ νὰ τὶς ἀγιάσετε. Προτρέπουμε ὅλους νὰ μὴ ραθυμήσετε, νὰ μὴν ἀθυμήσετε, ἀλλὰ νὰ ἀνταποκριθῆτε στὴν ὑποχρέωση αὐτὴ ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν θὰ σᾶς δώσουν φιλοδώρημα. Δῶρο στοὺς πιστοὺς εἶναι ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ φωτισμός.

Στὴν Ἱερὰ Μητρόπολή μας θὰ τελέσουμε τὴν Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ, ἐκτός Τυπικοῦ, εἰδικῶς στὸν Μητροπολιτικὸ Ἱερὸ Ναὸ τοῦ ἁγίου Νικολάου Καϊσαριανῆς στὶς 6 μ. μ. στὸν ὁποῖο θὰ προσέλθετε ἅπαντες, Πρεσβύτεροι καὶ Διάκονοι.

β'. Κατάρτιση τῶν Συνεργατῶν

Γιὰ τὴν τέλεση τῆς θείας λατρείας εἶναι ἀναγκαῖοι καὶ οἱ Συνεργάτες ποὺ διακονοῦν στὸν Ἱερὸ Ναό, ὁ καθένας γιὰ τὴν ἐργασία του.

Εἶναι ἀπαραίτητο νὰ διδάξετε ὅλους τοὺς συνεργάτες σας στὴν Ἐνορία πῶς πρέπει νὰ ἀσκοῦν τὴν διακονία τους, ὅπως προτρέπει ὁ ἀπόστολος Παῦλος: «Νὰ συμπεριφέρεται κανεὶς στὸν οἶκο τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι ἡ Ἐκκλησία τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, ὁ στῦλος καὶ τὸ θεμέλιον τῆς ἀλήθειας» (πρὸς Τιμόθεον Α' γ' 15).

Ἱεροψάλτες

Πρῶτοι Συνεργάτες, οἱ Ἱεροψάλτες στοὺς ὁποίους πρέπει νὰ συστήσετε νὰ τηροῦν τὶς διατάξεις τοῦ *Τυπικοῦ*, νὰ μὴ αὐθαιρετοῦν, νὰ μὴ χρησιμοποιοῦν τὸ ἀναλόγιο γιὰ νὰ προβληθοῦν, ἀλλὰ μὲ ταπείνωση καὶ συναίσθηση τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ νὰ ἐπιτελοῦν τὴν διακονία τους γιὰ νὰ «λατρεύωμεν εὐαρέστως τῷ Θεῷ μετὰ αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας» (πρὸς Ἑβραίους ιβ' 28).

Οἱ Ἱερὲς Ἀκολουθίες τῶν ἑορτῶν περιλαμβάνουν ὕμνους καὶ ἀναγνώσματα, ποὺ στὸ καθένα περιέχεται μία διδασκαλία γιὰ τὸ ἑορταζόμενο πρόσωπο καὶ γεγονός.

Γι' αὐτὸ πρέπει εἴτε νὰ ψάλλονται εἴτε νὰ διαβάζονται μὲ προσοχή καὶ νὰ ἀποδίδεται τὸ νόημά τους.

*

Ἐκκλησιαστικοὶ Σύμβουλοι

Ἐπόμενοι Συνεργάτες οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ Ἐπίτροποι. Καὶ αὐτοὶ πρέπει νὰ ἐκπαιδευθοῦν γιὰ τὰ καθήκοντά τους, ποὺ εἶναι οὐσιαστικά καὶ συμβάλλουν στὴν εὐρυθμὴ τέλεση τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν. Ὅφειλετε νὰ τοὺς ἐνημερώσετε γιὰ ὅλα τὰ θέματα καὶ ἐκεῖνοι μὲ ὑπακοή, καλὴ διάθεση, προθυμία καὶ σεβασμὸ νὰ ἐπιτελοῦν τὸ ἔργο τους.

Οἱ Ἐπίτροποι ἐπιβάλλουν τὴν τάξη στὴν Ἱερὰ Ἀκολουθία. Διευκολύνουν τοὺς πιστοὺς στὸν Ἱερὸ Ναό. Διευθετοῦν τὰ ζητήματα χωρὶς νὰ θορυβοῦν. Ἐξηγοῦν μὲ εὐγένεια. Ἐπιλαμβάνονται ὅλων τῶν θεμάτων, ὥστε οἱ Πρεσβύτεροι καὶ οἱ Διάκονοι νὰ ἐπιτελοῦν ἀπερίσπαστοι τὰ καθήκοντά τους στὴν σύναξη τῶν πιστῶν.

Ἡ πρόληψη τῶν θορύβων καὶ ἀταξιῶν ποὺ ταρασσούν τοὺς προσευχόμενους εἶναι ἀποκλειστικὸ καθήκον τους.

Ἰδιαιτέρως ἐφιστᾶται ἡ προσοχή σας γιὰ νὰ λάβετε τὰ ἀπαραίτητα μέτρα, ὥστε νὰ μὴ προκαλεῖται θόρυβος ἀπὸ πιεστικούς, ἀνυπόμονους καὶ βιαστικούς κατὰ τὴν μετάδοση τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Ἐπίσης ὀφείλετε νὰ ἐπιβάλλετε τάξη καὶ στὸ Ἱερὸ Βῆμα. Αὐτὸς ὁ θόρυβος εἶναι κατὰ πάντα ἀδικαιολόγητος καὶ σκανδαλίζει τοὺς πιστούς.

*

Λοιποὶ Συνεργάτες

Πέρα ἀπὸ αὐτὰ καὶ οἱ λοιποὶ Συνεργάτες τῆς Ἑνορίας πρέπει νὰ ἐνημερωθοῦν γιὰ τὰ καθήκοντά τους, ὥστε εἰ δυνατόν, κανένα ἀπρόοπτο καὶ ἀπρογραμμάτιστο νὰ μὴ σᾶς ἐκθέσει.

Δὲν ἀγνοεῖτε ἀσφαλῶς, ὅτι αὐτὲς τὶς ἡμέρες θὰ προσέλθουν στὶς Ἱερὲς Ἀκολουθίες καὶ ἐνορίτες, οἱ ὁποῖοι ἐκκλησιάζονται μία ἢ δύο φορές τὸ χρόνο.

Αὐτοὶ δὲν γνωρίζουν. Πρέπει κάποιος νὰ τοὺς ὑποδείξει τὰ δέοντα γιὰ νὰ μὴ στενοχωρηθοῦν καὶ νὰ μὴ σᾶς στενοχωρήσουν.

γ'. Εὐπρεπισμὸς τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Μετὰ τὴν ἐκπαίδευση τῶν Συνεργατῶν ἐπιβάλλεται νὰ φροντίσετε τὴν καθαριότητα καὶ εὐπρέπεια τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ. Δὲν πρέπει νὰ ἐπιδεικνύονται οὔτε ὑπερβολές οὔτε ἀδιαφορία.

Σὲ παλαιότερες Ἐγκυκλίους μας ἔχουμε ἐπιστήσει τὴν προσοχὴ ὅλων, ὥστε οἱ πολυέλαιοι, τὰ καλύμματα, τὰ ἱερὰ σκεύη καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ τῆς θείας λατρείας νὰ εἶναι καθαρά.

Στὴν ἐνότητα αὕτῃ συμπεριλαμβάνεται καὶ ὁ συντονισμός, ἡ σωστὴ ρύθμιση καὶ καλὴ χρῆση τῶν μικροφωνικῶν ἐγκαταστάσεων. Γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ ὑπενθυμίζουμε τὰ ὑπ' ἀριθμὸ Φ.1/4/591/8.7.2003 καὶ Φ.1/4/872/4.9.2008 Ἐγκύκλια Σημειώματά μας.

Γιὰ τὸ Πρόγραμμα τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν, κατὰ τὸ ἅγιο Δωδεκαήμερο, θὰ ἐκδώσουμε ἔντυπο φυλλάδιο ποὺ θὰ διανεμηθεῖ τὴν Κυριακὴ 10 Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. Ὑποχρεοῦσθε νὰ τὸ τηρήσετε.

2. Ποιμαντικὴ φροντίδα

α'. Ἡ πνευματικὴ προετοιμασία τῶν πιστῶν γιὰ τὴν συμμετοχὴ τους στὴν ἑορτὴ τῆς Ἐκκλησίας

Ἀπαραιτήτως ὑποχρεούμεθα νὰ προετοιμάσουμε τοὺς πιστοὺς κατάλληλα νὰ ἐκκλησιασθοῦν καὶ νὰ δοξολογήσουν τὸν Θεὸ γιὰ τὰ ἀγαθὰ ποὺ χάρισε στὸ γένος τῶν ἀνθρώπων μὲ τὴν ἐνσάρκωση τοῦ Υἱοῦ Του. Ὑπάρχουν κατάλληλα βοηθήματα ποὺ μπορεῖτε νὰ τὰ συμβουλευθεῖτε.

Στὴν πνευματικὴ προετοιμασία περιλαμβάνεται ἡ καλλιέργεια τῶν πιστῶν γιὰ νὰ συμμετάσχουν στὶς Ἱερὲς Ἀκολουθίες, ἡ προσέλευση στὰ ἅγια Μυστήρια· τὴν ἱερὰ ἐξομολόγηση καὶ τὴν θεία Μετάληψη τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, ἡ συμφιλίωση πρὸς ὅλους, ἡ προσευχή, ὁ ἀγώνας γιὰ τὴν νέκρωση τῶν παθῶν, ἡ ἀσκήση τῶν ἀρετῶν, ἡ ζωὴ τῆς πίστεως καὶ τῆς εὐσέβειας.

Ἡ συμμετοχὴ στὰ Ἅγια Μυστήρια καὶ ὁ προσωπικὸς ἀγώνας ἐνώνουν προσωπικά, λυτρωτικά τὸν πιστὸ μὲ τὸν Σαρκωθέντα Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, ἐφόσον τὰ πάντα στὴν Ἐκκλησίᾳ πρὸς αὐτὸ τὸν σκοπὸ συντελοῦν κατὰ τὴν ἀποστολικὴ διδασκαλία: «Ἄρα οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλὰ συμπολιταὶ τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ, ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ» (πρὸς Ἐφεσίους β' 19-20).

Ἡ ἀνάλυση τῶν ἀναγνωσμάτων ποὺ ἀναφέρονται στὸ «μέγα τῆς εὐσεβείας μυστήριον» (πρὸς Τιμόθεον Α' γ' 16) εἶναι ἓνα ὠραῖο καὶ ἐποικοδομητικὸ θέμα, τὸ ὁποῖο συνιστοῦμε νὰ παρουσιάσετε στὶς διαλέξεις καὶ στὶς κατηχητικές ὁμιλίες σας γιὰ τὴν πνευματικὴ καλλιέργεια τῶν πιστῶν, ὥστε νὰ ἀποκτήσουν τὴν γνώση τοῦ μυστηρίου τῆς σωτηρίας μας.

Ἰδιαίτερη μέριμνα νὰ ἐπιδείξετε γιὰ τὸν ἐκκλησιασμὸ τῶν μαθητῶν. Εἶναι μία ἀκόμη καλὴ εὐκαιρία καὶ δυνατότητα, ἥ ὁποία προσφέρεται γιὰ νὰ τὴν ἀξιοποιήσουμε ποιμαντικά.

Ἐπειδὴ μερικὰ Σχολεῖα προγραμματίζουν τὸν ἐκκλησιασμὸ τῶν μαθητῶν τὴν Παρασκευή, πρὶν τὶς διακοπὲς τῶν Χριστουγέννων, συνιστοῦμε, μὲ πρωτοβουλία σας, νὰ ἐπικοινωνήσετε ἐγκαίρως μὲ τὶς Ἐκπαιδευτικὲς Ἀρχές, ὥστε νὰ ρυθμίσετε τὸν ἐκκλησιασμὸ τῶν μαθητῶν, ἐνημερώνοντάς τους γιὰ τὸ πότε μποροῦν νὰ ἐκκλησιασθοῦν τὰ παιδιὰ καὶ νὰ κοινωνήσουν.

Γιὰ τὴν προετοιμασία τῶν πιστῶν ἀξιοποιήσατε καὶ κάθε εὐκαιρία τῶν κατ' οἶκον ἐπισκέψεων, γιὰ τὴν τέλεση Ἱερῶν Μυστηρίων καὶ Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν. Μὴ περιορίζεσθε στὴν τέλεση τῆς Ἱερᾶς Ἀκολουθίας. Ἐπωφεληθεῖτε γιὰ νὰ μιλήσετε γιὰ τὶς ἡμέρες, γιὰ τὴν σημασία τους, προσφέρετε ἓνα ἐποικοδομητικὸ βιβλίο. Ἀναφερθεῖτε στὴν ἀνάγκη συμμετοχῆς στὰ ἁγιώτατα Μυστήρια.

Συνημμένως στὴν παροῦσα ἀποστέλλουμε τὰ Μηνύματα γιὰ τὰ Χριστούγεννα καὶ τὴν Πρωτοχρονιά, προκειμένου νὰ ἀναγνωστοῦν κατὰ τὴν ἀπόλυση τῆς θείας Λειτουργίας τῆς 25ης Δεκεμβρίου 2017 καὶ 1ης Ἰανουαρίου 2018.

β'. Τὰ Χριστούγεννα εἶναι ἑορτὴ πανσεβάσμιος, ἑορτὴ ἀγάπης καὶ κοινωνίας τῶν ἀνθρώπων

Οἱ ἑορτὲς μᾶς ἐνώνουν καὶ φανερώνουν τὴν ἐν Χριστῷ ἀδελφότητά μας.

Γι' αὐτὸ διοργανώνουμε τὴν φιланθρωπία τῆς Ἑνορίας, ὥστε νὰ προσφέρουμε ἀγάπη, στοργή, πρόνοια καὶ βοήθεια σὲ ὅσους ἔχουν ἀνάγκη.

*

Ἑρανος Ἀγάπης

Ὁ «Ἑρανος τῆς Ἀγάπης» προορίζεται γιὰ νὰ συγκεντρώσουμε χρήματα, γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτό.

Στὴν περίοδο τῆς δοκιμασίας τῶν ἀδελφῶν συνανθρώπων μας ἔχουν ἐφαρμογὴ οἱ προφητικοὶ λόγοι:

«Διάθρυπτε πεινῶντι τὸν ἄρτον σου καὶ πτωχοὺς ἀστέγους εἰσάγε εἰς τὸν οἶκόν σου. ἐὰν ἴδῃς γυμνόν, περίβαλε, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκείων τοῦ σπέρ-

ματός σου οὐχ ὑπερόψει... καὶ δῶς πεινῶντι τὸν ἄρτον ἐκ ψυχῆς σου καὶ ψυχὴν τεταπεινωμένην ἐμπλήσης, τότε ἀνατελεῖ ἐν τῷ σκότει τὸ φῶς σου, καὶ τὸ σκότος σου ὡς μεσημβρία. καὶ ἔσται ὁ Θεός σου μετὰ σοῦ διαπαντός» (Ἡσαΐου νη' 7, 10-11).

Γιὰ τὴν διακονία αὐτὴ ἔχουμε δώσει ὁδηγίες μὲ τὸ ὑπ' ἀριθμὸν Φ.1/4/747/26.9.2016 καὶ μὲ τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 167 Φ.1/3/856/25.10.2016 Ἐγκύκλιό μας.

*** Διανομὴ δεμάτων μὲ τρόφιμα**

Ἐπίσης καὶ ἀπὸ τὶς Ἑνορίες θὰ διανεμηθοῦν, ὅπως τὰ παρελθόντα ἔτη, μαγειρευμένο φαγητό, δέματα μὲ τρόφιμα καὶ χρηματικὰ βοηθήματα.

Αὐτὸ τὸ καθήκον μᾶς ὑπενθυμίζει ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφοντας:

«Τῆς δὲ εὐποιΐας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ Θεός» (πρὸς Ἑβραίους ιγ' 16).

*** Εὐχὲς στοὺς συνεργάτες σας**

Μὴ παραλήψετε νὰ εὐχηθεῖτε γιὰ τὶς ἑορτὲς στοὺς Συνεργάτες καὶ σὲ ὅλα τὰ Στελέχη τῆς Ἑνορίας σας.

*** Δισκοφορίες**

Ὑπενθυμίζουμε ὅτι κατὰ τὴν περίοδο τῶν ἑορτῶν θὰ διεξαχθοῦν δισκοφορίες, ὅπως ἀναφέρονται στὸ ὑπ' ἀριθμὸν Φ.1/4/938/27.11.2017 Ἐγκύκλιο Σημείωμά μας.

γ'. Διανομὴ Φυλλαδίων, βιβλιδαρίων καὶ λοιπῶν ἐντύπων

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολή μας θὰ ἐκδώσει γιὰ νὰ διανεμηθοῦν στοὺς πιστοὺς ἀπὸ τὸ παγκάρι τὰ ἑξῆς:

Μονόφυλλο ἔντυπο γιὰ τὸν «Ἔρανο τῆς Ἀγάπης» 2017-18.

Τὸ βιβλιδάριο «Φιλανθρωπία» γιὰ τὸν «Ἔρανο τῆς Ἀγάπης» ποὺ θὰ διανέμεται ἀπὸ τὴν Κυριακὴ 3 Δεκεμβρίου 2017.

Τὸ Πρόγραμμα τῶν Ἀκολουθιῶν τοῦ Ἁγίου Δωδεκαημέρου ποὺ θὰ διανέμεται ἀπὸ τὴν Κυριακὴ 10 Δεκεμβρίου 2017.

Τὰ Μηνύματά μας γιὰ τὰ Χριστούγεννα καὶ τὴν Πρωτοχρονιά, ποὺ θὰ διανεμηθοῦν τὴν Πρωτοχρονιά 1 Ἰανουαρίου 2018.

δ'. Οἱ ποιμαντικὲς Ἐγκυκλίόι μας τῆς περιόδου

Ὑπενθυμίζουμε καὶ τὶς σχετικὲς Ἐγκυκλίους μας τῶν προηγουμένων ἐτῶν

για την άσκηση της διακονίας μας αυτή την περίοδο.

10 (Φ.1/3/764) 14.12.2000
 25 (Φ.1/3/1063) 29.11.2002
 43 (Φ.1/3/1402) 1.12.2004
 64 (Φ.1/3/1423) 16.11.2006
 84 (Φ.1/3/1192) 18.11.2008
 107 (Φ.1/3/1343) 29.11.2010
 127 (Φ.1/3/1310) 3.12.2012
 147 (Φ.1/3/1081) 19.11.2014
 168 (Φ.1/3/947) 1.12 2016

19 (Φ.1/3/952) 10.12.2001
 32 (Φ.1/3/1065) 19.11.2003
 54 (Φ.1/3/1285) 21.11.2005
 72 (Φ.1/3/1165) 20.11.2007
 96 (Φ.1/3/990) 25.11.2009
 117 (Φ.1/3/1537) 9.12.2011
 137 (Φ.1/3/1202) 25.11.2013
 156 (Φ.1/3/912) 9.11.2015

ε'. Θεολογικά και Έορταστικά Κείμενα

Για την πνευματική κατάρτισή σας συνημμένως αποστέλλουμε κείμενα που αναλύουν θεολογικά το νόημα των έορτών του Δωδεκαημέρου (Χριστουγέννων, Περιτομής του Κυρίου, Θεοφανείων).

Άγαπητοί Πατέρες και Άδελφοί

Ευχόμαστε να έορτάσουμε θεαρέστως και εύσεβοφρόνως τις άγιες έορτές της του Θεού έν σαρκί έπιφανείας, προσφέροντες στον έν σπηλαίω γεννηθέντα Υϊόν του Θεού θεοπρεπή αυτά: Πίστη, προσκύνηση, εύχαριστήριο ύμνο, δοξολογία, όμολογία, μαρτυρία, βίο ένθεο, ύπομονή στις θλίψεις, μακροθυμία, άγάπη και μετάνοια.

Μετά πατρικῶν εύχῶν

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

Γεώργιος Καραγιάννης, Βύρωνος και Ύμηττου Δανιήλ

† Ο Καισαριανής, Βύρωνος και Ύμηττου Δανιήλ